

Lokalna Grupa Działania „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI”

www.lgdrazem.pl
www.szlakziemilukowskiej.pl

- **O nas:**

Lokalna Grupa Działania „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI” (skrót: LGD „RAZEM”) to rodzaj **partnerstwa terytorialnego**, powstałego **w 2008 roku** jako oddolna inicjatywa, w ramach unijnego programu Leader, zrzeszająca przedstawicieli sektora społecznego, publicznego i gospodarczego. Zadaniem LGD „RAZEM” jest opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju, a następnie jej wdrożenie poprzez realizację wynikających z niej celów i przedsięwzięć, opierających się na zasobach ludzkich, kulturowych, naturalnych i historycznych danego obszaru, a także na wiedzy i umiejętnościach przedstawicieli trzech wymienionych sektorów.

LGD „RAZEM” oferuje wsparcie finansowe ze środków unijnych w ramach PROW i PS WPR 2023-2027 dla projektów biznesowych, kulturowych i inwestycyjnych na terenach wiejskich oraz w miastach do 20 tys. mieszkańców. Wsparcie ma na celu aktywizację lokalnej społeczności, w tym pobudzenie przedsiębiorczości, wspieranie działań na rzecz rozwoju obszaru LGD, upowszechnienie i wymianę informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarze oraz promocja obszaru wiejskiego. Wymienione aspekty realizowane są poprzez **wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju** i propagowanie rozwoju w oparciu o zewnętrzne źródła finansowania (w tym EFRROW).

- **Obszar LGD „RAZEM”:**

LGD „RAZEM” obejmuje obszar w północno–zachodniej części województwa lubelskiego, na którym znajduje się 74 793 mieszkańców (dane na 2020 r.). Jest to teren 10 jednostek samorządowych, tj. gmin: Adamów, Krzywda, Łuków, Serokomla, Stanin, Stoczek Łukowski, Trzebieszów, Wojcieszków, Wola Mysłowska oraz Miasta Stoczek Łukowski. W okresie programowania 2007-2013 do LGD należały jeszcze 2 gminy z powiatu ryckiego: Kłoczew i Nowodwór. **Przewodnik** po gminach członkowskich LGD „RAZEM”: [pobierz przewodnik](#)

- **Opis procesu tworzenia LGD „RAZEM”:**

Lokalna Grupa Działania „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI” została zarejestrowana, jako stowarzyszenie **27 maja 2008 r.** pod nr KRS 0000306857. Grupa Inicjatywna LGD uformowała się w wyniku spotkania zorganizowanego z inicjatywy Wójta gm. Łuków Kazimierza Goławskiej, które odbyło się 27 lipca 2007 roku w Stoczku Łukowskim. W spotkaniu uczestniczyli reprezentanci gmin wiejskich powiatu łukowskiego, m. Stoczek Łukowski oraz przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego. W sierpniu 2007 roku podjęto pracę nad pierwszą wersją statutu, a uczestnicy spotkania podpisali „Deklarację wspólnego działania”. We wrześniu i październiku 2007 roku odbyły się kolejne spotkania, a w drugiej połowie listopada poprzez dostępne środki przekazu, tj. Internet, prasa, poinformowano społeczność lokalną powiatu łukowskiego o możliwości podjęcia działań na rzecz rozwoju lokalnej społeczności w tworzącym stowarzyszeniu.

Zebranie Założycielskie odbyło się 5 lutego 2008 roku, na którym podjęto uchwałę o powołaniu Stowarzyszenia, przyjęciu Statutu oraz dokonano wyboru władz stowarzyszenia. W wyniku postanowienia Sądu o usunięciu nieprawidłowości Zebranie Założycielskie odbyło się ponownie 18 kwietnia 2008 roku. Od dnia rejestracji do 30 czerwca 2015 r. Stowarzyszenie funkcjonowało na obszarze 12 gmin (10 z terenu powiatu łukowskiego: Adamów, Krzywda, Łuków, Serokomla, Stanin, Miasto Stoczek Łukowski, Stoczek Łukowski, Trzebieszów, Wojcieszków, Wola Mysłowska oraz 2 z terenu powiatu ryckiego: Kłoczew i Nowodwór). Z dniem 1 lipca 2015 r. gminy z powiatu ryckiego zostały członkami LGD „Lepsza Przyszłość Ziemi Ryckiej”.

- **Doświadczenie LGD „RAZEM”:**

LGD „RAZEM” realizuje inicjatywę LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) już od 2008 roku. Wieloletnie wdrażanie PROW na obszarze LSR stworzyło więzi partnerskie, a współpraca pozwoliła na wypracowanie mechanizmu formalnej i nieformalnej współpracy. Jesteśmy zdatni, doświadczeni i mamy dokumenty regulujące funkcjonowanie. Stopień realizacji budżetu LSR na koniec 2022 r. przez wnioski wybrane przez Radę LGD do dofinansowania wynosi ponad 90%. W ostatnim okresie programowania 2014–2020 Stowarzyszenie kontynuowało swoją działalność na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, kładąc większy nacisk na rozwój przedsiębiorczości, w tym wsparcie grup defaworyzowanych. Budżet wyjściowy w tym okresie na kwotę 8 550 000,00 zł został zwiększony, w związku z bonusem z tytułu sprawnego wdrażania LSR i finalnie wyniósł 3 026 500,00 EUR. Pozwoliło to w jeszcze w większym stopniu wpłynąć na zrównoważony rozwój lokalny, oparty na harmonijnym rozwoju gospodarczym, społecznym z uwzględnieniem elementów chroniących środowisko.

Wzmocniony został potencjał turystyczno-rekreacyjny obszaru przez budowę 65 obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. LGD RAZEM zrealizowała 8 projektów, w kilku była partnerem, a 6 z nich zostały zrealizowane i rozliczone w latach 2014–2020 i **bezpośrednio przyczyniły się do poprawy jakości życia społeczności lokalnej**.

W dniu 16 grudnia 2024 roku Zarząd LGD „RAZEM” podpisał umowę o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność 2023-2027, która wdrażana będzie w ramach **Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027**. Interwencja ta ukierunkowana jest na budowanie lokalnej tożsamości bazującej na aktywizacji społecznej i przy wykorzystaniu miejscowych zasobów w sposób zapewniający najlepsze zaspokojenie potrzeb społeczności wiejskich, w tym poprzez wykorzystanie wiedzy, innowacji i rozwiązań cyfrowych. Wdrożenie interwencji polega na realizacji przez lokalne grupy działania (LGD) wybranych strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) na obszarach wiejskich. [Nowa LSR 2023-2027 do pobrania](#)

- **Szlak Ziemi Łukowskiej:**

Potencjałem obszaru LGD jest turystyka historyczno-kulturalna wykorzystująca lokalne zasoby. W oparciu o lokalne zasoby oraz wytyczony i oznakowany Szlak Ziemi Łukowskiej LGD „RAZEM” **wspiera na jego przebiegu nowe atrakcje pozwalające na powstanie innowacji opartych o lokalne zasoby**: nowe produkty/usługi lub zmobilizować istniejące zasoby do nowego sposobu ich wykorzystania.

[Mapa interaktywna atrakcji na Szlaku Ziemi Łukowskiej](#)

LGD „RAZEM” opracowała w latach 2013-2014, ze środków własnych, dokumentację projektową dotyczącą oznakowania całego Szlaku Ziemi Łukowskiej w podziale na odcinki znajdujące się na terenie poszczególnych gmin. Następnie gminy aplikowały o dofinansowanie oznakowania ze środków PROW 2007-2013. Samorządy wytyczyły i oznakowały „Szlak Ziemi Łukowskiej”. LGD „RAZEM” we współpracy z gminami wspólnie stworzyli Regulamin korzystania ze Szlaku Ziemi Łukowskiej. Cały Szlak wraz z pętlami lokalnymi liczy ok. 350 km. Część obejmująca 9 gmin wiejskich powiatu łukowskiego (będących członkami LGD „RAZEM”: Adamów, Krzywda, Kłoczew, Łuków, Serokomla, Stanin, Stoczek Łukowski) oraz miasto Stoczek Łukowski liczy 286 km. Część obejmująca 2 gminy z terenu powiatu ryckiego (Kłoczew i Nowodwór) to około 64 km. Z dniem 1 lipca 2015 r. gminy z powiatu ryckiego zostały członkami LGD „Lepsza Przyszłość Ziemi Ryckiej”.

Szlak Ziemi Łukowskiej został sprofilowany głównie jako szlak rowerowy, choć można pokonać go w inny sposób – samochodem, a nawet pieszo, we fragmentach lub w całości. Szlak łączy się z trasą rowerową w rezerwacie Jata oraz niebieskim szlakiem rowerowym powiatu garwolińskiego (województwo mazowieckie). Prowadzi przez najpiękniejsze i najciekawsze, z turystycznego punktu widzenia, miejsca na tym obszarze, w tym miejsca związane z życiem i twórczością Henryka Sienkiewicza oraz przez miejsca ważne historycznie (obszary walk powstańczo-partyzanckich z okresu powstania listopadowego, powstania styczniowego oraz II wojny światowej). Główna trasa szlaku oznaczona jest kolorem czerwonym i tworzy pętlę, a jej odnogi oznaczono kolorami: żółtym, zielonym, niebieskim i czarnym. Na całej trasie rzeźba terenu jest słabo zróżnicowana, co sprzyja turystyce rowerowej w każdym wieku.

- **Historia obszaru LGD „RAZEM”:**

Teren LGD do XIV wieku porastała ogromna puszcza granicząca z lasami mazowieckimi oraz puszcza radomską i sandomierską. W czasach staropolskich obszar ten należał do księstwa sandomierskiego, stanowiąc jego peryferyjną (a przez to atakowaną przez plemiona tatarskie, litewskie i pruskie), wysuniętą na północny – wschód część wchodzącą klinem między Mazowsze i Podlasie. Takie położenie powodowało zderzanie i mieszanie się kultury Mazowsza, Podlasia i Lubelszczyzny i proces ten trwa nieprzerwanie do dzisiaj.

Największy rozwój gospodarczy tego obszaru nastąpił na przełomie XV i XVI oraz na początku XVII wieku. Jednak najazdy obcych wojsk (wojna polsko – kozacka 1648-1654, polsko – szwedzka 1655-1660) przyczyniły się do wyludnienia i upadku gospodarczego tych terenów, trwającego do końca XVIII wieku.

Wiek XIX i XX zapisał się ważnymi wydarzeniami w historii tej ziemi:

- 14 lutego 1831 r. odbyła się pierwsza w Powstaniu Listopadowym i zwycięska bitwa pod Stoczkiem,
- do wiosny 1865 r. działała tu grupa ostatnich uczestników Powstania Styczniowego pod dowództwem księdza Stanisława Brzóska,
- w dniach 3-5 października 1939 r. w Woli Gułowskiej i okolicach, Samodzielna Grupa Operacyjna „Polesie” pod dowództwem gen. Franciszka Kleeberga stoczyła z Niemcami ostatnią bitwę wojny obronnej 1939 r.,
- podczas okupacji w latach 1939-1945 obszar ten był miejscem walk partyzanckich różnych ugrupowań stacjonujących pośród bagien i lasów.

Obszar LGD to miejsce urodzenia dwóch ważnych dla polskiej literatury i publicystyki osób – laureata Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1905 r. Henryka Sienkiewicza (Wola Okrzejska, 1846 r.) i pozytywisty Aleksandra Świętochowskiego (Stoczek Łukowski, 1849 r.).

RAZEM BUDUJEMY LEPSZĄ PRZYSZŁOŚĆ!

Zapraszamy do kontaktu